

Idrottutövare tas emot som sökande i första hand

Framstående idrottutövare med möjlighet att nå den internationella eliten har särskilda skäl att tas emot som sökande i första hand.

Beslut 2014-11-17 dnr 2014:418

Beslut

Överklagandenämnden upphäver det överklagade beslutet och föreskriver att NN ska tas emot som företrädesberättigad sökande (sökande i första hand) till Samhällsvetenskapsprogrammet i X kommun. Mottagandet gäller under förutsättning att NN innan utbildningen startar uppfyller gällande behörighetskrav (se nedan under gällande bestämmelser).

Beslutet får inte överklagas.

Ärendet

Av handlingarna i ärendet framgår bl.a. att NN, som är hemmahörande i Y kommun, inför höstterminen 2014 sökte till Samhällsvetenskapsprogrammet med inriktning taekwondo vid gymnasieskolan i X kommun.

Hemkommunen har i sitt yttrande över ansökan uppgett att kommunen erbjuder det sökta nationella programmet.

X kommun beslutade den 10 juni 2014 att inte ta emot NN som företrädesberättigad sökande utan endast som sökande i andra hand.

Vårdnadshavarna har överklagat beslutet och anført bl.a. följande. Nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU) med inriktning taekwondo erbjuds inte i hemkommunen. NN har ingen chans att utveckla sin talang längre i hemkommunen. NN har nu börjat på utbildningen i Skellefteå. Familjen är beroende av att få inackorderingsbidrag för att NN ska kunna slutföra utbildningen. För att få inackorderingsbidrag måste NN vara mottagen som sökande i första hand. NIU taekwondo i Skellefteå är den enda utbildningen i landet som erbjuder eleverna möjlighet att få tävla internationellt och som även bekostar tävlingsresorna.

Vårdnadshavarna har gett in ett intyg utfärdat den 14 september 2014 av Svenska Taekwondoförbundet. Av detta framgår bl.a. följande. NN har möjlighet att nå den internationella toppen med rätt kombination av studier och träning. Det är därför av största vikt att NN får möjlighet att kombinera sina studier med taekwondosträning. Någon utbildning som motsvarar NIU i X-stad finns idag inte i Y-stad.

Vårdnadshavarna har även gett in ett utlåtande utfärdat av landslagscoachen i taekwondo, tillika ansvarig lärare för NIU i X-stad. Av detta framgår bl.a. följande. NN är utvald och antagen av Svenska Taekwondoförbundet som en av sex nya elever till NIU i taekwondo vid gymnasieskolan i X kommun. Den enda andra NIU i taekwondo finns i Z-stad. Stockholms kommun kan inte erbjuda denna utbildning. NN ses som en av Sveriges mest lovande utövare i taekwondo och NN beräknas kunna placera sig högt internationellt. NN är i stort behov av att få det stöd som en elitidrottskarriär kräver, vilket bl.a. är möjlighet till heltidsträning (20-25 timmar i veckan), träningskamrater på högsta nivå och en kombination där skola och elitträning fungerar.

Skäl

Gällande bestämmelser

En kommun är skyldig att till ett nationellt program i gymnasieskolan ta emot en behörig sökande från en annan kommun, om hemkommunen inte erbjuder det sökta programmet eller den nationellt fastställda inriktning som sökanden åberopar eller om sökanden med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i kommunens gymnasieskola, 16 kap. 43 och 44 §§ skollagen (2010:800).

Ett beslut om att ta emot en sökande gäller under förutsättning att sökanden innan utbildningen startar har slutfört sista årskursen i grundskolan eller motsvarande och har godkända betyg i svenska alternativt svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst nio andra ämnen, eller på annat sätt förvärvat likvärdiga kunskaper (15 kap. 5 § första stycket, 16 kap. 31 § och 33 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att det är en avsikt att begreppet särskilda skäl vid tillämpningen ska ges en restriktiv innebörd (prop. 1990/91:85 s. 61 f).

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden kan konstatera att NN har sökt utbildning på ett sådant nationellt program som också erbjuds av hemkommunen. Den sökta inriktningen NIU taekwondo är inte en sådan nationell inriktning som avses i bilaga 1 till gymnasieförordningen (2010:2039). X kommun är därmed skyldig att ta emot NN som företrädesberättigad sökande endast om det finns särskilda skäl med hänsyn till NN:s personliga förhållanden.

Överklagandenämnden har i ett tidigare avgörande uttalat att det bör finnas en möjlighet för elever med särskild talang och mycket lovande framtidsutsikter inom sin idrott att under vissa förutsättningar beredas möjligheten att tas emot i första hand på grund av särskilda skäl (jfr dnr 2007:246).

Den omständigheten att en elev blivit antagen till NIU ska beaktas vid bedömningen om särskilda skäl föreligger eftersom detta indikerar att eleven nått en viss nivå och har vissa förutsättningar att utvecklas till nationell elit inom sin idrott. Omständigheten utgör dock inte ensam tillräckliga skäl för att bli mottagen som sökande i första hand. En avvägning måste ske med beaktande av samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Ett grundläggande kriterium bör vara att eleven tillhör en exklusiv skara när det gäller talang och utvecklingspotential inom sin idrott. Det ska vara en mycket hög elitnivå som är jämförbar med förutsättningar att nå internationell elit. (Jfr Överklagandenämndens beslut med dnr 2011:104.)

Av utredningen i ärendet framgår att NN är en av landets mest framstående utövare av taekwondo och att NN har möjlighet att nå den internationella eliten om NN får gå det nationella program i gymnasieskolan NN sökt.

Överklagandenämnden anser att NN:s personliga omständigheter därför är sådana att det föreligger särskilda skäl att ta emot NN som sökande i första hand till det nationella program NN sökt i X kommun. Överklagandet ska därför bifallas.

På Överklagandenämndens vägnar

Barbro Molander
Simon Törnvall

Beslutet har fattats av Barbro Molander, ordförande i nämnden, samt Magnus Åhammar, Birgit Blomqvist, Görel Bråkenhielm, Einar Jakobsson och Annica Runsten efter föredragning av Simon Törnvall. I ärendets slutliga handläggning har kanslichefen Anna-Karin Lundgren deltagit.

Skolväsendets överklagandenämnd
Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Besöksadress: Sveavägen 159. Telefon: 08-729 77